

Awanse naukowe

Habilitacja dra Tomasza Maliszewskiego

W dniu 22 października 2020 roku odbyło się posiedzenie Rady Dyscypliny Naukowej Pedagogika w Uniwersytecie Łódzkim, podczas którego podjęto uchwałę o nadaniu dr. Tomaszowi Maliszewskiemu (Akademia Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni) stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

W skład komisji habilitacyjnej Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów powołała następujące osoby: przewodnicząca komisji – prof. Władysław Szulakiewicz (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), sekretarz komisji – dr hab. Beata Szczepańska (Uniwersytet Łódzki), recenzenci – prof. Eleonora Sapia-Drewniak (Uniwersytet Opolski), prof. Tadeusz Aleksander („Wszechnica Polska” Szkoła Wyższa w Warszawie), dr hab. Aneta Bołdyrew (Uniwersytet Łódzki) oraz członkowie komisji – dr hab. Artur Fabiś (Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie) i dr hab. Iwonna Michalska (Uniwersytet Łódzki). Komisja habilitacyjna po zapoznaniu się z dorobkiem habilitanta i dyskusji przeprowadzonej na posiedzeniu odbytym 10 lipca 2020 roku podjęła jednogłośnie uchwałę rekomendującą RDN Pedagogika UŁ nadanie dr. Tomaszowi Maliszewskiemu stopnia naukowego doktora habilitowanego, uznając, że jego aspiracje do uzyskania statusu samodzielnego pracownika naukowego są w pełni uzasadnione.

Jako osiągnięcie naukowe podlegające ocenie komisji dr Maliszewski przedstawił cykl powiązanych tematycznie publikacji pt. „Uniwersytety ludowe i ich twórcy w polskim piśmiennictwie i praktyce pedagogicznej od II połowy XIX wieku do końca II wojny światowej” (obejmujących łącznie 433 stron druku), na który złożyło się łącznie 14 pozycji: autorska monografia, siedem artykułów w czasopismach naukowych (opublikowanych w periodykach odnotowanych w części B i w części C wykazu czasopism naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego) oraz sześć rozdziałów w recenzowanych wieloautorskich monografiach. Poszczególne pozycje cyklu powstawały na przestrzeni 12 lat, pomiędzy 2008 a 2019 rokiem. Jak podkreślali recenzenci, badania przeprowadzone w ramach cyklu znacząco poszerzają dotychczasowy stan wiedzy o uniwersytetach ludowych i ich

dziejach przed 1945 rokiem – zwłaszcza w zakresie początków i dróg recepcji pedagogiki grundtvigiańskiej i idei „szkoły dla życia” na ziemiach polskich w czasach rozbiorowych, próbach ustanowienia pierwszych placówek tego typu w odrodzonej Polsce, katolickich uniwersytetach ludowych okresu międzywojnia czy dziejach wybranych placówek i ich twórców, a także zmuszają do zrewidowania interpretacji dotyczących funkcjonowania internatowych uniwersytetów ludowych do chwili zakończenia II wojny światowej.

Doktor hab. Tomasz Maliszewski ukończył w 1989 roku magisterskie studia geograficzne w Uniwersytecie Gdańskim i następnie na wiele lat związał się zawodowo z tą uczelnią jako etatowy pracownik Akademickiego Centrum Kultury (1989–1996 i 1999–2000 – kierownik organizacyjny Akademickiego Chóru UG; 2000–2005 – kierownik Centrum), a z czasem także pracownik naukowo-dydaktyczny tamtejszego Instytutu Pedagogiki. W 1999 roku na podstawie publicznej obrony rozprawy pt. „Kierunki działalności uniwersytetów ludowych w Szwecji (1868–1996)” (promotor: prof. Lech Mokrzecki, recenzenci: prof. Ryszard Pachociński i prof. Ryszard Kucha) uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki. W latach 2012–2018 pracował jako adiunkt w Instytucie Pedagogiki Akademii Pomorskiej w Słupsku. Od października 2018 roku związany jest etatowo z Akademią Marynarki Wojennej im. Bohaterów Westerplatte w Gdyni, gdzie jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Katedrze Studiów Edukacyjnych na Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych, a także wchodzi w skład Rady Dyscypliny Naukowej Pedagogika.

Zainteresowania naukowe Maliszewskiego dotyczą różnorodnych zagadnień z zakresu historii wychowania, andragogiki oraz komparatystyki edukacyjnej – a w szczególności historii oraz teoretycznych i praktycznych aspektów funkcjonowania uniwersytetów ludowych, a także innych instytucji pozaformalnej edukacji dorosłych w Polsce i na świecie. Wyniki swoich ustaleń badawczych referował wielokrotnie w kraju i za granicą. Łącznie wziął udział z referatem lub komunikatem z badań w 23 konferencjach zagranicznych oraz blisko 40 ogólnopolskich. Wielokrotnie brał też udział w pracach komitetów naukowych i organizacyjnych tych wydarzeń. Do chwili uzyskania habilitacji opublikował około 100 publikacji naukowych – w tym dwie autorskie monografie, 16 książek pod redakcją lub współredakcją oraz ponad 80 artykułów i rozdziałów w publikacjach zbiorowych. Co warto osobnego podkreślenia – Tomasz Maliszewski jako współautor ma w dorobku również sześć artykułów w czasopiśmie znajdujących się na liście Scopus oraz w czasopiśmie z ustalonym IF odnotowanych w części A wykazu czasopism naukowych MNiSzW. Jest on również autorem licznych sprawozdań z wy-

darzeń naukowych, recenzji książek, bibliografii, wywiadów oraz kilkunastu haseł encyklopedycznych i słownikowych.

Tomasz Maliszewski jest nie tylko nauczycielem akademickim i naukowcem. Od lat aktywnie działa na rzecz rozwoju kultury, będąc organizatorem licznych wydarzeń artystycznych, kuratorem konkursów prozatorskich i poetyckich oraz uczestnikiem pomorskiego życia muzycznego – w szczególności chóralnego. Współpracuje również jako ekspert i animator przedsięwzięć z Pomorskim Parlamentem Seniorów, Ogólnopolską Siecią Uniwersytetów Ludowych, Fundacją Towarzystwa Uniwersytetów Ludowych. Szczególne związki wiązą go z Kaszubskim Uniwersytetem Ludowym, gdzie od kilkunastu lat piastuje funkcję wiceprzewodniczącego Rady Fundacji KUL. W ostatnich latach brał aktywny udział w pracach nad przygotowaniem rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030.

Doktor hab. Tomasz Maliszewski jest aktywnym członkiem Akademickiego Towarzystwa Naukowego. Od 2008 roku pozostaje we władzach stowarzyszenia – początkowo jako członek Zarządu Głównego ATA, a od roku 2011 przez trzy kolejne kadencje jako sekretarz Zarządu Głównego ATA.

Kazimierz Jędrzejak

<https://orcid.org/0000-0002-3670-1023>

Uniwersytet Gdański, em.